

Tietoon rakentuva toiminta

... ja toimintaa hyödyntävä tutkimus

Lapin sosiaali- ja terveysturvan syyspäivät 6.9.2019

Kristiina Kumpula

Tieto auttaa

- Iso osa Punaisen Ristin toiminnasta pohjaa jollain tasolla tiedeyhteisön tiedolle ja tutkimukselle
 - Itsestään selvät: säännusteet, (luonnonkatastrofien ennakointi), lääketiede ja muu terveyteen liittyvä tutkimus (avustustoiminta kriiseissä ja terveystoiminta kotimaassa), taloustiede ja poliittinen/kulttuurintutkimus (kehitysyhteistyö)...
 - Tiedon ja tutkimuksen rooli korostuu, kun ratkaistavat asiat ovat laajoja ja hankalia – kuten humanitaarisella kentällä usein ovat

Tieto kehittää

- Tiedon merkitys korostuu organisaation omassa kehittämistoiminnassa yhä enemmän – omaa tiedonkeruuta tehdään paljon
- Tieto voi yllättää myös meidät itse – **muuttuuko tieto aina toiminnaksi** – muuttaako se totuttuja toimintatapoja?
 - Esimerkki: Punaisen Ristin vapaaehtoisten toiminnanohjausjärjestelmässä vapaaehtoiset kertovat mm. milloin heille sopii parhaiten auttaa. Ehkä ennakkoluuloista poiketen peräti puolet vapaaehtoisista on käytettävissä arkena päiväsaikaan.
 - Jos vapaaehtoisista puolelle sopii päiväsaika, mutta vapaaehtoiskentälle perinteiseen tapaan koulutusta on tarjolla lähinnä iltaisin ja viikonloppuisin, menetämmekö ison joukon auttajia?

Tiedosta ymmärrykseen

- Data -> informaatio -> tietämys -> ymmärrys -> viisaus
- Pelkkä tieto ei riitä, tarvitaan toimintatapoja, joilla siitä muodostetaan **tietämystä** ja edelleen **ymmärrystä** -> tietoa pitää osata **tulkita**, jotta siitä on hyötyä
- Vrt. edellisen kalvon esimerkki: tarkoittivatko vastaajat todella, että ovat jatkuvasti käytettävissä päivällä - vai – tietäessään kyseessä olevan valmiusjärjestö – että he ovat *tarvittaessa* käytettävissä myös päivällä?

Tiedolla voidaan johtaa...

2016

- Tieto on tärkeimpiä resurssejamme ja sen arvo vain kasvaa
- **Tilastot**tietoa on kerätty vuosikautia, jotta voidaan kertoa *mitä on tehty*
- Nyt katseet ovat kääntyneet **tulkittuun tietoon** siitä, mitä *pitäisi tehdä (toisin)* – eikä ensi vuonna vaan **NYT**
- Tiedon näkyminen käytännön päivittäisessä toiminnassa
 - Tieto-ohjautuvassa organisaatiossa työntekijät saavat työtehtävissään tarvitsemansa tiedon vaivattomasti ja oikea-aikaisesti – välineet kaikkien käyttöön, ei porttien taakse
 - Tieto, joka on vain johdon saatavilla, ei ole tehokkaassa käytössä -> esim. tiedot talouden tilasta tai jäsenmäärästä alueittain ovat saatavissa lähes reaaliaikaisesti -> mahdollisiin ongelmiin voi kukin puuttua omalla työkentällään ja ennen kuin yksittäisestä ongelmasta tulee trendi

Tiedolla voidaan vaikuttaa

- Kansalaisten toiminnassa syntyy tietoa politiikan tai käytäntöjen erheistä ja aukkopaikoista-
- Miten tuota tietoa käytetään asioiden muuttamiseksi?
- Vaikuttaminen ja muuttaminen

...jos tieto liikkuu

- Tieto uudenaikaisessa vapaaehtoistoiminnassa, jossa rakenteet merkitsevät vähän?
 - Tiedon välitys entistä tärkeämpää, jos haluamme ohjata toimintaa. Miten saamme tietoa kulkemaan nopeasti ja vaivattomasti?
 - Jotta toiminta on tehokasta, on kyettävä varmistamaan tutkitun **tiedon laatu**, kokoamaan tieto yhteen ja **kiteyttämään oleellisin** tieto niiden saataville, **jotka sitä tarvitsevat**
 - tiedon on oltava kattavaa, oikea-aikaista, kyllin tarkkaa, oikeellista ja johdonmukaista
- Erityisesti valmiusjärjestön näkökulmasta –tieto pitää saada **nopeasti** toimijoille silloinkin kun tilanne on sekava

Digi ei ole ihmeentekijä

- Teknologian kehitys helpottaa datan ja sitä myötä tiedon liikkumista, mutta asettaa myös uusia vaatimuksia ja odotuksia
 - Jos pyydät tietoa, oletus on, että myös jaat sitä
- Teknologia ei yksin ratkaise mitään, mutta siitä tulee helposti kaiken keskipiste
 - *Data* voi liikkua, mutta se ei takaa, että *tieto* liikkuu

Tieto voisi kulkea myös toiseen suuntaan

- Yhteiskunnallinen tutkimus voisi ammentaa toiminnasta nykyistä paljon enemmän
- Järjestöt tuottavat toiminnassaan paljon sellaista tietoa, jota voidaan käyttää hyväksi
 - Avustustoiminnassa maailmalla saadaan ensi käden tietoa paikallisista olosuhteista ja katastrofien vaikutuksista. Kehitysyhteistyön tuloksia ja oppeja voidaan hyödyntää taloustieteissä, politiikantutkimuksessa tai vaikka terveystieteissä jne.
- Vapaaehtoisten työn kautta päästään sellaisten ihmisten luo, joiden ääni ei yleensä muuten pääse kuuluville.
 - Tietoa on jo saatavilla raporteissa, tutkimuksissa, tilastoissa – miten se saadaan hyödynnettyä?
 - Verkostot hyötykäyttöön – myös yllättävissä yhteyksissä
 - Esim.: SPR:llä on joukossaan satoja markkinoinnin osaajiksi itsensä määritteleviä vapaaehtoisia. Kuinka moni markkinoinnin tutkija tulisi ajatelleeksi, että Punaisella Ristillä voi olla tällainen verkosto? Meillä kaikilla on olemassa yllättäviä ja ”hiljaisia” verkostoja

Vapaaehtoiset tiedon ja tutkimuksen toteuttajina

- Toimijat eivät ole vain tiedon tuottajia vaan voivat olla mukana tiedon ja osaamisen kautta tutkimusta toteuttamassa
- Yhteisöjen toiminta
- Kysymyksenasettelut
- Tiedon käytettävyys

Entäpä se hiljainen tieto?

- Kansalaisyhteiskuntaa ja järjestöjä käytetään usein esimerkkinä hiljaisen tiedon haltijoina
- Hiljaisesta tiedosta puhutaan paljon, mutta mitä sillä oikeastaan tarkoitetaan?
 - Yleensä määritellään **kokemukseen perustuvaksi osaamiseksi** - tiedoksi jota sen haltija ei tiedä tietävänsä
 - Sitä ei voida jakaa toisille henkilöille suoraan sanallisesti (hiljainen tieto on pohjimmiltaan henkilökohtaista) - tilanteisiin sidottua, **toiminnallisen** tiedon ja osaamisen **kokonaisuus**
- Vaan kuinka paljon sitä voidaan siirtää?
 - Kokemusta voidaan siirtää vain tiettyyn rajaan asti sanallisesti
 - Käytännön yhteisellä tekemisellä päästään maaliin asti

Yhteistyö, yhteistyö...

- Tutkimuksen ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutukselle ja yhteistyölle on vielä paljon enemmän tilaa
 - Tällä hetkellä hukkaamme valtavan määrän potentiaalia molempine näkökulmasta
 - Miten vuorovaikutusta voitaisiin parantaa?
- Tutkijoita toimintaan ja toimijoita tutkimukseen

Kiitos!

kristiina.kumpula@punainenristi.fi